

“ ఆదిపర్వము ” - విశ్వ విజ్ఞాన సర్వస్వమ్

॥ విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్ ॥

ఘ్నాంబరధరం విఘ్నం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ ।
పునస్త్వదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥

॥ శ్రీనివాస ధ్యానమ్ ॥

నమస్తుభ్యం మహాదేవ నారాయణ కృపానిధే ।
పాలా వః ఫణిశైలేశ భక్తబంధో దయానిధే ॥

॥ మహాభారత శ్రవణ ఫలమ్ ॥

ద్వైపాయనౌష్ఠ పుట నిస్సృతమప్రమేయం । పుణ్యం పవిత్రమథ పాపహరం శివం చ ।
యో భారతం సమధిగచ్ఛతి వాచ్యమానం । కిం తస్య పుష్కరజలైరభిషేచనేన ॥

॥ అఫీ సంకల్పః ॥

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, దేవదేవోత్తమస్య, జగద్రక్షణార్థ, మవతీర్థస్య, శ్రీమదఖిలాకోటి
బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః, అనుగ్రహప్రసాదేన, సర్వేషాం, భక్తజనానాం, ఆధివ్యాధి,
నివృత్తిద్వారా, ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, విషూచికాక్రిమిజనిత, సమస్త, దుష్టభావ నివారణార్థం
సర్వారిష్ట, నివృత్తిద్వారా, సకలశ్రేయో2భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థ, కామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థ ఫల
సిద్ధ్యర్థం, వాఙ్మనఃకాయ, ప్రవర్తిత, అనేక జన్మాఘ, నిబర్హణార్థం, సమస్త, పాపక్షయార్థం చ, శ్రీమన్మహాభారతే,
ఆదిపర్వణి, యథాశక్తి, చతుర్దశ, షోడశాధ్యాయాంతర్గత, శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన,

కరిష్యామహే ॥

॥ వ్యోస ధ్యానమ్ ॥

వ్యోసం వశిష్ఠనప్తారం శక్తేః పౌత్రమకల్మషమ్ ।
పరిశరత్కృణం వందే శుకతాతం తపోనిధిమ్ ॥

వ్యోపాయ విఘ్నరూపాయ వ్యోసరూపాయ విష్ణవే ।
నమో వై బ్రహ్మానిధయే, వైష్ణవాయ నమోనమః ॥

అధ్యాయ:-16 షోడశో2ధ్యాయ: ఆస్తీకపర్వ

అథ శ్రీమహాభారతే ఆదిపర్వణి ఆస్తీకపర్వణి సర్వాదీనాముత్పత్తౌ షోడశో2ధ్యాయ: ॥ 16 ॥

కశ్యపస్య వరేణ కద్రూవినతయోరభీష్టపుత్రప్రాప్తిః

శౌనక ఉవాచ

సౌతే త్వం కథయ స్వేమాం విస్తరేణ కథాం పునః ।
ఆస్తీకస్య కవేః సాధోః శుశ్రుషా పరమా హి నః ॥ 16 - 01 ॥

మధురం కథ్యతే సౌమ్య శ్లక్ష్ణాక్షరపదం త్వయా ।
ప్రీయామహే భృశం తాత పితేవేదం ప్రభాష సే ॥ 16 - 02 ॥

అస్మచ్ఛ్రూషణే నిత్యం పితా హి నిరతస్తవ ।
ఆచష్టైతద్యధ్యాఖ్యానం పితా తే త్వం తథా వద ॥ 16 - 03 ॥

సౌతిరువాచ

ఆయుష్మన్నిదమాఖ్యానమాస్తీకం కథయామి తే ।
యథాశ్రుతం కథయతః సకాశాద్వై పితుర్మయా ॥ 16 - 04 ॥

పురా దేవయుగే బ్రహ్మాన్ ప్రజాపతిసుతే శుభే ।
ఆస్తాం భగిన్యా రూపేణ సముపేతే2ద్భుతే2నఘ ॥ 16 - 05 ॥

తే భార్యే కశ్యపస్యాస్తాం కద్రూశ్చ వినతా చ హా ।
ప్రాదాత్తాభ్యాం వరం ప్రీతః ప్రజాపతిసమః పతిః ॥ 16 - 06 ॥

కశ్యపో ధర్మపత్నీభ్యాం ముదా పరమయా యుతః ।
వరాతిసర్గం శ్రుత్వైవం కశ్యపాద్ ఉత్తమం చ తే ॥ 16 - 07 ॥

హర్షాదప్రతిమాం ప్రీతిం ప్రాపతుః స్మ వరస్త్రియౌ ।
వవ్రే కద్రూః సుతాన్నాగాన్ సహస్రం తుల్యవర్చసః ॥ 16 - 08 ॥

ద్వౌ పుత్రా వినతా వవ్రే కద్రూపుత్రాధికా బలే ।
తేజసా వపుషా చైవ విక్రమేణాధికౌ చ తౌ ॥ 16 - 09 ॥

తస్యై భర్తా వరం ప్రాదాదత్యర్థం పుత్రమీస్పితమ్ ।
 ఏవమస్త్వితి తం చాహ కశ్యపం వినతా తదా ॥ 16 - 10 ॥

యథావత్ ప్రార్థితం లబ్ధ్వా వరం తుష్టాభవత్తదా ।
 కృతకృత్యా తు వినతా లబ్ధ్వా వీర్యాధికౌ సుతౌ ॥ 16 - 11 ॥

కద్రూశ్చ లబ్ధ్వా పుత్రాణాం సహస్రం తుల్యవర్చసామ్ ।
 ధార్యో ప్రయత్నతో గర్భావిత్యుక్త్యా స మహాతపాః ।
 తే భార్యే వరసంతుష్టే కశ్యపో వనమావిశత్ ॥ 16 - 12 ॥

సౌతిరువాచ

కాలేన మహతా కద్రూరణ్ణానాం దశతీర్దశ ।
 జనయామాస విప్రేష్ట ద్వే చాణ్డే వినతా తదా ॥ 16 - 13 ॥

తయోరణ్ణాని నిదధుః ప్రహృష్టాః పరిచారికాః ।
 సోపస్వేదేషు భాణ్డేషు పశ్చవర్షతాని చ ॥ 16 - 14 ॥

తతః పశ్చశతే కాలే కద్రూపుత్రా వినిఃస్పతాః ।
 అణాభ్యాం వినతాయాస్తు మిథునం న వ్యదృశ్యత ॥ 16 - 15 ॥

తతః పుత్రార్థినీ దేవీ వ్రీడితా చ తపస్వినీ ।
 అణ్డం బిభేద వినతా తత్ర పుత్రమపశ్యత ॥ 16 - 16 ॥

పూర్వార్థకాయసమ్పన్నమితరేణా ప్రకాశతా ।
 స పుత్రః క్రోధసంరబ్ధః శశాపైనామితి శ్రుతిః ॥ 16 - 17 ॥

యో2హమేవం కృతో మాతస్త్వయా లోభపరీతయా ।
 శరీరేణాసమగ్రేణ తస్మాద్దాసీ భవిష్యసి ॥ 16 - 18 ॥

పశ్చవర్షతాన్యస్యా యయా విస్పర్ధసే సహ ।
 ఏష చ త్వాం సుతో మాతర్దాసీత్వానోచయిష్యతి ॥ 16 - 19 ॥

యద్యేనమపి మాతస్త్వం మామివాణ్డవిభేదనాత్ ।
 న కరిష్యస్యనన్గం వా వ్యన్గం వాపి తపస్వినమ్ ॥ 16 - 20 ॥

ప్రతిపాలయితవ్యస్తే జన్మకాలో2స్య ధీరయా ।

విశిష్టం బలమీప్సన్త్యా పశ్చవర్షశతాత్ పరః ॥

॥ 16 - 21 ॥

ఏవం శస్త్యా తతః పుత్రో వినతామన్తరిక్షగః ।

అరుణో దృశ్యతే బ్రహ్మన్ ప్రభాతసమయే సదా ॥

॥ 16 - 22 ॥

ఆదిత్యరథమధ్యాస్తే సారథ్యం సమకల్పయత్ ।

గరుడో2పి యథాకాలం జణ్ణే పన్నగభోజనః ॥

॥ 16 - 23 ॥

స జాతమాత్రో వినతాం పరిత్యజ్య ఖమావిశత్ ।

ఆదాస్యన్నాత్మనో భోజ్యమన్నం విహితమస్య యత్ ।

విధాత్రా భృగుశార్దూల క్షుధితః పతగేశ్వరః ॥

॥ 16 - 24 ॥

ఇతి శ్రీమహాభారతే ఆదిపర్వణి ఆస్తీకపర్వణి సర్పాదీనాముత్పత్తౌ షోడశో2ధ్యాయః ॥ 16 ॥

“ప్రబోధిత ” - తుహోఽఞ్చారతంలోని క్లిష్టమైన శ్లోకాలకు విశ్లేషణ

యశ్చాశిష్యం శాస్త్రి వై యశ్చ తుష్యేత్ యశ్చాతివేలం భజతే ద్విషంతమ్ ।

స్త్రీయశ్చ యో రక్షతి భద్రమశ్నుతే యశ్చాయాచ్యం యాచతే కత్తతే చ ॥

యశ్చాభిజాతః ప్రకరోత్యకార్యం యశ్చాబలో బలినా నిత్యవైరి ।

అశ్రద్ధధానాయ చ యో బ్రవీతి యశ్చాకామ్యం కామయతే నరేంద్ర ॥

వధ్వావహాసం శ్వశురో మన్యతే యః వధ్వా వసన్నభయో మానకామః ।

పరక్షేత్రే నిర్వపతి స్వబీజం స్త్రియం చ యః పరివదతే2తివేలమ్ ॥

యశ్చాపి లబ్ధ్యా న స్మరామీతి వాదీ దత్త్వా చ యః కత్తతి యాచ్యమానః ।

యశ్చాసతః సత్త్వముపానయీత ఏతాన్నయంతి నిరయం పాశహస్తాః ॥

ఘృణీ రాజా పుంశ్చలీ రాజభృత్యః పుత్రో భ్రాతా విధవా బాలపుత్రా ।

సేనాజీవీ చోద్ధుతభూతిరేవ వ్యవహారేషు వర్జనీయాః స్యురేతే ॥

:: “గోవింద నామ సంకీర్తనమ్” ::

- ॥ అథ క్షమా ప్రార్థనా ॥   ३   యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోస్తుతే ॥
- ॥ అథ లోకక్షేమ ప్రార్థనా ॥   ३   సర్వేభవన్తు సుఖినః సర్వేసంతు నిరామయాః ।
సర్వేభద్రాణి పశ్యంతు మాకశ్చిత్ దుఃఖభాగ్భవేత్ ॥
- ॥ అథ భగవత్సమర్పణమ్ ॥   ३   కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥
- ॥ అథ మంగళమ్ ॥   ३   శ్రియః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥